

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ: POLITIKAI ROVATVEZETŐ:
BENEDEK JÁNOS. Dr. BOROSS LAJOS.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Kurucz — labancz.

Debreczen, jan. 13.

(W) Tisza tehát csakugyan választásra készül. A két katonai törvényjavaslat megszavazása után, a mi a legerősebb számítás szerint február végére meg lesz: azonnal szét küldi a parlamentet és a mint tudjuk, felhatalmazást kapott Bécsben — ha kell ex-lex választásra is.

A mi azt illeti, minél előbb lesz ez a választás, annál jobb. Annál kevésbé tudják a még meg sem melegegett új főispánok a nemzeti öntudatot elfojtani, annál inkább van rá kilátás, hogy a választásokon a nemzeti eszme diadalt arat.

Most lesz itt az ideje, hogy az a 43 kormányparti kerület, a melyik kijelentette, hogy csak olyan képviselőt választ, a ki a nemzeti követelések megadását is felveszi a maga programjába — most lesz az ideje, hogy ezt a határozatát végre hajtsa.

Debreczen III. kerületében lesz csak küzdelem. Ez az utolsó bástya még az egész Hajdumegye területén a szabadelvű pártnak, de ez a bástya elég gyenge volt már 5 éve is. Itt az ideje a szervezkedésnek minden vonalon. Gyarlóság volna fel nem használni minden

napot, mert minden nap egy pótolhatatlan veszteséget jelent. Az I. és II. kerületekben küzdelemről szó sem lehet. Régi dolog az, hogy Magyarországon egy függetlenségi kerületet elhódítani szinte lehetetlen.

A terjeszkedés — feltéve persze, hogy csak tisztességes fegyverek jöhetnek szóba — csak is az ellenzéknek lehetséges.

Soha, de soha olyan magas, olyan igazán a nemzeti érzés mélyéből jövő gondolat áramlat nem dagasztja a Kossuth-párt lobogóját, mint most.

A körülmények mind ellene bizonyítanak a 67-es kiegyezésnek. Most tünt ki, hogy az az alap teljességgel merev, annak a nemzeti irányban való tovább fejlesztésére lehetetlen. Egy bécsi veto szó elég, hogy egy nemzet követelése dugába dőljön.

Kossuth Ferencz a maga újságzikkeiben szépen kifejtette, hogy a többséget kell megszereznünk, különben sohase lehetséges állami-ságunk teljes kifejtése. Ugyan hol számíthatunk a térfoglalásra, ha nem itt a magyarság szívében. A tót, oláh, szász kerületek a kormány biztos támaszai. A mai választó kerületek beosztása mellett ezeket a kerületeket a mindenkori

hatalom fogja uralni. De a magyar választókat sem vesztegetés, sem hamis jelszavak meg nem téveszthetik: a függetlenségi és 48-as Kossuth párt talaja az igaz magyar szív.

Már a legutóbbi pótválasztásokon egy miniszter Szatmáron 5, egy államtitkár Dédesen 50 szavazattal lett képviselő. Mindkettő ellen folyik vesztegetés miatt a per a Kurián. Ide jöjjön az a vesztegető a becsületes igaz magyar hazafiak közé: véres fejjel verik ki a Basa halmáig.

Debreczen város egész multja össze van forrva a magyarszabadsággal. A függetlenszabad Magyarországnak fényes harczaiban mindig ott találjuk Debreczent. Mostis harcban vagyunk, fegyverünk a jog, csak az az ellenség, a ki mindig volt. Kurucz — labancz. Nos, hát mi labanczok nem leszünk.

POLITIKA.

Időközi választások. Nagy-Kikindáról jelentik: az Eremités Pál halálával megüresedett mandátumra gróf Zichy Vladimir is pályázik, Apponyi-párti programmal. Telecsky Kristóf kormányparti jelölt többsége azonban bizonyos. Rimaszombaton

Egy női utas.

Irta: **Serao Matild.**

Az udvarban a szökőkutak halk csobogását elnyomta a minden pillanatban érkező és távozó kocsi kerekeinek kattogása. Két óra volt. A grand hotel szalonjában széleslevelű pálmák alatt, öblös karosszékben és színes, fonott nádszékekben természet utazó vendég nyugsgött és ama színjáték, a mit ez az emberáradat nyújtott, pillanatról-pillanatra változott.

Az egyik asztalnál csendes unalommal villásreggelizett egy női utas. A tekintete fáradtan elsikiott az emberek fölött és minden mozdulata a tapasztalt utazó nyugodtságára és biztosságára vallott. Jóltevő, fonségez harmonia sugárzott le természetéről és mozdulatairól. Nagyon szép volt, de már nem fiatal. A második ifjuság is, a melynek ragyogása még mámorítóbb, mint az első, már szintén elmulóban volt róla. Az arc gyöngéd vonásai már fáradtak voltak és e fáradtságának lágy és álmodozó volt a külszíne. Ajkai megsápadtak és olyanok voltak, mint a nervadásnak indulórsa; csodaszép, büszke és buskomor szeme árnyakkal volt szegve, a mely állandóan ott szürkéllett szemhéjai alatt; tömött, gesztenyebarna haja, mely legyen simult halántékára, őrizte csak meg teljes pompájában ifju szépségét.

Amikor felállott, hogy a lármás étkezőteremből a szalonjába menjen és zsüponjáj-

nak susogása kísérte minden elragadó bájosága érvényre jutott. Ruhája előkelő volt és választékos. Szabása még emelte magas, ha nem is karesu alakjának minden nemes szépségét. Karjának csipkedése két gyönyörű kis kacsót fődött, mely valósággal kifáradtnak látszott a rajta levő ékszerek sulya alatt. Az ékszerei sem voltak feltűnőek és bizonyára soknak el is kerülte figyelmét a breloque-ok között fityegő kis aranykulcs.

Leült egy asztal mellé kíváncsiság és érdeklődés nélkül nézte a körülötte nyüzsgő, kavargó életet. Fáradtnak látszott és szemében, amely elragadóan szép volt, ott ragyogott a büszkeség és tétlen buskomorság. Tekintete egy perczre meg-megnyugdott egy ifjun, a ki az étkezőteremből utána lopódzott és a ki most hol elsápadt, hol elpirult, a mint a nő tekintete őt érte.

Az ifju ember fiatalságának virágában volt és a még be nem töltött huszonöt esztendő minden varázsa ott ragyogott arcán. Nem ismerte a női utast. Nem tudta, hogy ki, nem tudta honnan jött, hova megy. Nem is kérdezősködött utána. Az ilyen óriási hotelekben, a melyek olyanok, mint megannyi önálló kis város, senkinek sincs neve, senki sem törődik a másikkal. Azt tudta csak, hogy vagy három-négyszer találkozott és ilyenkor is csak egy-egy futólagos pillantást vetettek egymásra, hol a lépcsőházban, hol a szalonban, hol az osz-

ceplsarnokban és minden újabb találkozásnál szebbnek és szebbnek látta, szeme pillantása alatt a lelke is megreszketett és a szíve hevesebben kezdett dobogni. Komor, végzetes szerelmet érzett magában fakadni a nő iránt, oly bus szerelmet, a melynek érzése annyira erőt vesz az embereken, hogy elfojtja a szavukat.

Erotikus vágyak nem kápráztatták el az ifju embert és tisztán látta, hogy az aszszony tizenöt, sőt lehet, hogy husz évvel is idősebb nála. Tudta és látta, hogy a nő varázsa csak egy valaha elvakitó szépségű nő szépségének maradéka. A női szépség napnyugta nemcsak hogy már megkezdődött nála, de már szinte el is érte derekát és ez alkony árnyai, melyek arcára és lelkére is rávetődtek, már szemében is meg-látszottak. És mégis, az ifju szempillantásainak szívárványhidján át a nő lábaihoz rakta ifjuságának igaz, vonagló szerelmét. Huszonöt esztendő vére lobot vetett, valahányszor a nő rajtafelejtette nagy, szomeru, de büszke szemét. Egész ifju énje megre-megett, ha a nő csöndes, puha járásával megindult és úgy érezte, boldog lenne, ha a nő, mielőtt eltűnt volna az oszlopsor mögött, még egy pillantást áldoz neki. És a nő, mialatt ritmikus lépésekkel távozott, az ifju szerelmes pillantásaitól követte, egy pillanatra tétován megállt, majd mielőtt végleg távozott volna, feléje fordította fejét, minden mosoly és minden üdvözlés nélkül.

Stojkovic Emil, a szabadelvű párt jelöltje visszalépett s jelenleg csak két függetlenségi párti jelölt van: az egyik a Szederkényi párti Balajthy Sándor, a másik Draskóczy László, a ki a Kossuth-párt elveivel lépett fel. Tapolezáról táviratozzák: Mérey visszalépett a képviselőjelöltségtől és helyébe Pék János Mindszentkálai gazdag földmives lépett fel Ugron-párti programmal, a ki ma tartja programbeszédét Tapolezán.

A büntető törvénykönyv reformja.

Három esztendeje annak, hogy a magyar magánjogi törvény tervezete és annak indoklása megjelent. Azóta beérkeztek az igazságügyminiszteriumba a munkáról a hazai és külföldi szakkörök jelentései és véleményei. Ugy itthon, mint a külföldön nagy elismerés fogadta e munkát és különösen a német birodalmi gyakorló jogászok és jogtudósok rendkívül érdeklődéssel foglalkoztak a magyar kódex szel, a melyet a legsikerültebb magánjogi kodifikátori munkának tartanak. Azt mondják a külföldiek, hogy ez a magánjogi kódex — melynek megalkotásában nagy része van dr. Günther Antal országgyűlési képviselőnek — a legkövetesebb polgári törvénykönyvek egyike lesz és sok tekintetben felül fogja múlni a német birodalmi törvénykönyvet is, melyet a német birodalom 25 éves fennállásának emlékeztetőre a legkiválóbb németországi magánjogászok közreműködésével készítettek. — Elismerik a magyar kódexről azt is, hogy eredeti felfogással készült önálló alkotás. Az igazságügyi miniszterium kodifikáló osztálya — mint a kormány felhivatalosa jelenti — már megkezdte az első előadói dolgozat kritikai átdolgozását; a törvényjavaslatot pedig Plósz Sándor igazságügyminiszter még ennek az évnek első felében a képviselőháznak szándékozik bemutatni. Mihelyt az igazságügyi bizottság által már letárgyalta általános polgári perrendtartási törvényjavaslatot a plénum letárgyalja, a polgári kódexre fog a sor kerülni.

Rablóvilág.

— január 13.

Rövid időn belül másodszor ütik le zsványok a pesti-nógrádi határon a pénzesposta kocsisát. Hasonló hír érkezett a

napokban Bereg- és Zalamegyékéből. A vasuti posta ellen egymást érik a rabló- és tolvajmerényletek. Nincs két hónapja, hogy Budapest egyik körútján a pénzes levélhordót fény s nappal támadta meg egy bandita.

De nemcsak ily jelenségek vallanak az ország közbátorságának egy idő óta félelmes hanyatlására. Alig mulik hét, hogy egyik-másik vidéken ne garázdálkodnának szervezett rablóbandák, itt álarozosan, amott bekormozott arccsal támadják meg a tanyákat, a falusi kúriát, vagy a városszéli hazákat. A hatvanas évek óta nem volt ekkora rablóvilág Magyarországon.

Akkor Ráday vaskézrel kiirtotta az alföldi haramiaságot; a kirendelt katonakerő körülfárta az ingoványos moosárterületet, hol a sok száz betyár és szegénylegény rejtőzködött s rendszeres elnyomulással felhajtotta, rakásra lötte, vagy elfogta valamennyit. A szegedi vár börtönében tartott inkvizíció kinyomozta végül az orgazdákat és büntársakat is. Ugyanigy végzett a statáriális eljárás akkoriban a Bakony, a Fáttra, az Avas s az erdélyi Érczhegység hírhedt rablóbandáival.

Most ez a világ látszik megint kiujulni. Valódi szegényére 40 éves rendezett államéletünknek, a népnevelésért hozott áldozatoknak s amire oly büszkék voltunk és vagyunk, nemzeti kulturánk fejlődésének.

Ami régi rablóvilág, régi elmaradtságunk következménye volt. A török dúlás óta Magyarországot elhanyagolták az ő hatóságai. Idegen kormányzat alatt nyögtek eleink, idegenbe ment az adópénz. Róna földünk nagy részét vadvizek borították, a munkálható terület egy része is avar pusztaság maradt, amin semerre nem vittek utak. Több napi járó földre feküdtek egymástól a falvak, minden forgalmi eszköz nélkül, magukra hagyatva elszigetelten. Ha máséges évek

sujtották a földmivelő jobbágyságot, vagy nem bírták a közterhet s a közhatalom sújtó kezétől rettegve menekülni akartak, — beálltak a bujdosok, a szegénylegények szövetségébe a puszták bensejében. Ott évekig eltengethették életüket tilos módon s e betyáréletnek a nép ajkán még költészet is fejlődött. De a dicsőítették azt a szabadságot, melyhez a hatóság ereje nem tud hozzáférni, — verses regék magasztalták a zsvány romantika hőseit, kalandjaikat, szerelmeiket és tragikus halálukat az — akasztófán. Az Angyal Bandi, Patkó, Sobri története ma is emlékezetes még. Utolsó hérosznak maradt Rózsa Sándor s megkészt epigónnak Savanyu Józsi.

Voltak idők, mikor a haramiaság félelmes hatalommá lett az országban. Fogalmat ad hatalmáról egy 1741-iki adat, mikor a szorongatott Maria Terézia királynéhoz a nádor útján felségfolyamodást küldött egy csanádmegeyi főorgazda, felhatalmazást kérve és amesztiát, hogy a trón védelmére 6000 szegénylegényből és betyárból két ezrednyi szabad, prédás csapatot szervezhessen.

Ilyen idők talán nem térhetnek vissza többé. A haramia-szervezetek útjában áll a civilizált állami hatalom s a nemzet kifejelett kulturális ereje.

Az ország elég egyenesen van benépesítve, utálzata megépült, hozzáférhetetlen menedékhelyek többé sehol sem léteznek. Nincs község, se tanya, mely az élet és nyilvánosság hullámmozgalmaitól el volna szigetelve teljesen. Táviró- és telefonvezetéken percek alatt meghozzák valamely veszedelem hírére s a sürgős segítséget utnak indítják. Szervezett csendőrség őrködik a közbátorság, erős helyőrség a köznyugalom fölött. A rablóbandák üldözésére s kézrekerítésére annyi eszköze van a hatóságoknak, hogy azok nem lehetnének többé félelmesek, hanem ezek el nem bizakodnak erejük tulajdonságában s el nem hanyagolják kötele-

Okvetlenül megérezte az ifju titkolt, szavakkal meg nem vallott szerelmét és nem utasította vissza e néma vallomásokat, de az egész dolog a legkisebb változást sem tette rajta. Viselkedése, mozdulatai, hangja mind a régi maradt. A régi női utas volt, a ki már mindenütt járt, a ki mindent látott és a ki semmin sem csodálkozik. Mintha csak virággal megrakodva egy gyalogszótárról tért volna vissza és fátyollal takarná el halvány arcát, szomorú, fáradt szemét; mintha csak éjjel, zárt kocsin jönne egy mulatságból és ragyogó arcától az apró lábcskáig beburkolóznék egy bál köpenybe — megőrizte mindvégig a választékos modorát és mindvégig egy sokat, nagyon sokat átélt és sokat, nagyon sokat átélvezett, de egyuttal szenvedett nőnek látszott.

Az ifju talán épen ezért szerette. Képzeteinek prizmáján át olvasott e megoldatlan rejtélyekben, a melyek mosolyokkal és könnyekkel a gyönyörök és fájdalmak titokzatos poémáit irták fel az arcra. Az egykori diadalmas szépségnek még romjai is égő szenvedélyeket ébresztettek az ifjuban és ahogy a hervadás és buskomorság nyomait látta csodaszép ismeretlenén: úgy érezte, hogy sirnia kellene. megsiratnia az elmúlást. A szive elszorult, valahányszor csak arra a titokzatosságra gondolt, a mely e nő lelkét körülveheti, a kinek okvetlenül sokat kellett szenvednie a szerelem és szenvedély, a remény és kétség közötti örökös vergődésben. Kedélyének buskomorsága is nagy

viharokkal telt multra vallott, mert e buskomorság emberfölötti örömök és szenvedések teremtményének látszott. Ezért szerette: az árnyék, mely örökké ott bolyongott az arcán, az a halvány ajak, fáradt vonások, az az önkénytelen nemtörődomség, úgy érezte, megvarázsolja. Kényszeríti, hogy megtudja még ezen a napon, még ebben az órában, hogy mit rejt magában az ő ismeretlen női utasa, a kinek fáradt teste, fáradt leike, ifjúságának és szépségének haldoklásában is szerelmet és szenvedélyt ébreszt. Igaz, egy szava, egy mosolya sem volt számára, de álmodozó, rejtelmekkel teli szeme egyre rajta nyugodott, sőt távozása közben is visszafordult, mintha ott felejtett volna valamit, igen mintha várna valamit.

Egyszer csak azt látta, hogy utakészül. Nem rövid kirándulásra, de végleges távozásra, messze, ki tudja hová.

Hat óra volt. A hotel élete ismét élénkebb kezdett lenni.

Sétájukról most tértek vissza a vendégek, hogy ruhát váltva, estebédhez üljenek. Mindenfelé csoportokban állottak az emberek. A vasuti omnibuszok csomagokkal megrakodva, erős dübörgéssel jöttek mentek.

A nő könnyű bőszabásu, barna utazó köpenybe volt burkolva és csak kis, fehérkeztűs keze kandikált ki a köpenyből. Arcát sűrű, fehér fátyol takarta. Egy ember, a ki inkább házi udvarmesternek lá-

szott és nem szolgának, feszes testtartással állott előtte és utasítását várta; mellette egy lakaj állott, a ki utitakaróval és sálakkal volt megrakodva. Az utipodgyászát egy külön kocsi vitte.

Mielőtt kicsi lábát a kocsi feljáromjára tette volna, az ifju, a ki már nem tudott uralkodni magán, közelebb ment hozzá és megszólította, mintha régi, bizalmas ismerőse lett volna:

— Elutazik? Miért utazik el?

A női utas fátyola mögött mintha meg-nőtt volna az árnyék és az ajka is, mintha elsápadt volna:

— El kell mennem! — felelte halkán minden csodálkozás, minden harag nélkül elfátyolozott hangon:

— Ne menjen el. Én szeretem! — mondta a szerelemtől reszkető hangon.

Nem felelt, csak lehajtotta a fejét.

— Hová megy? Szeretem. Maradjon.. Hová megy?

Felemelte fejét, erősen ránézett és szemében mondhatatlan fájdalom égett.

— Maradjon. Szeretem... De hová megy hát? — és reszketve nézett a nőre, míg szeméből a kétségbeesés tüköröződött vissza.

— Hová megy tehát? Hová...?

— A halál elé! — mondta a nő és gyöngéden kezét nyujtotta. Belépett a kocsiba.

... És nesztelen gördüléssel megindult a kocsi.

ségeiket. Kikezdeniarendőriintézménnyel s harczot folytatni a társadalmi közrenddel ma bizonyára sokkal nehezebb, mint valaha volt. S ha mégis oly sok jelenség mutatkozik egy idő óta, hogy az alsó néposztály egyes rétegeiben a züllöttség fölmeri újra venni az egyenetlen küzdelmet a közhatalommal: ennek csak az lehet magyarázata, hogy hatóságaink ébersége és kötelességtudása nem tart lépést.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Czellővő gyakorlatok az iskolákban. A délafrikai háború idején az egész művelt világ figyelmét megragadta a vitéz burok csodálatos harczképessége a czellővésben való ritka jártassága, ügyessége, melylyel meg tudták törni a hatalmas angol hadsereg erejét. A hős burok példája felkeltette Szemere Miklóst, a ki mozgalmat indított, hogy a magyar középiskolákban is vessenek súlyt az ifjúságnak a czellővésben való korai kiképzésére. Még Wlassics volt miniszter tervbe vette, hogy a czellővő gyakorlatokat beilleszti a középiskolák tanítási tervezetébe, ami már azért is helyeselhető, mert ez a nemes sport az ifjúság testi s lelki erejét egyaránt fejleszti. Nagyváradon a leghamarább értették meg a derék intencziókat. Mint értesülünk, a nagyváradai főgimnázium és főreáliskola hetedik és nyolczadik osztályu tanulóit már a tavasztól kezdve a torna gyakorlatok mellett oktathatják a czellővésre. Ezt a példát követhetnék az összes hazai középiskolák s köztük a debreczeniek is.

Az év. ref. konvent nagybizottsága az ág. ev. egyház kiküldöttséivel együtt február 27-én d. e. 10 órakor Budapesten az 1848. 20-ik t. cz. érdekében gyűlést tart, melyre kerületünkben több fognak felmenni.

Amerikába készülő lelkész. Ladányi Endre géresi (Szatmármegye) lelkész a jövő hó folyamán Amerikába megy, a hol előre gondoskodnak állásáról.

Debreczen határa a török világban.

A Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle közelebb megjelent decemberi füzetéhez minket, debreczenieket, közvetlen közletről érintő két színes térkép van mellékelve, mintegy magyarázataul „Debreczen a török uralom végén” című terjedelmes tanulmányának.

A térképeken a sárga szín a város ősi határát és az adományozott birtokokat jelzi. Ide tartoznak a város körül a mostani majorsági földek és kertek, a délkeletre eső kertek (Boldogfalvai és Homok) és majorsági földek kivételével, a melyek a régi Külső Boldogfalva helysége határán fekszenek; továbbá a várostól nyugotra, északra és északkeletre fekvő mostani ujosztásu földek; Nagyerdő, Apafája és Csere nevű erdők, Szata telekkel és Somával; az egész Ondód, Fegyverekkel, Elep Kőudvarral, Kösélyszeg és a nagy terjedelmű Mátá földje. E területek az egész török uralom idejében már Debreczen birtokát alkották. Ezekon kívül örökös jogon bizonyos részeknek ura volt Debreczen a szováti és sám-

soni határban. A két térkép igen nagy változást mutat a zöld színel jelelt zálogos pusztabirtokok alakulásában.

Az I. számú térkép szerint, a mely az 1650 körül való állapotot rajzolja, még csak Ebes-, Szepes-, Nagy- és Kis Hegyes-, Macpuszták és a még ekkor teljesen el nem pusztult Boldogfalva helysége, továbbá Pacz és Fancsika erdő puszták, valamint Monostor egy része tartozott Debreczenhez. Kisebb zálogos részei voltak még a városnak Szigetegyházán (a szoboszlai határ északi részén), valamint Angyalházában. A már említett Szigetegyháza a Kösély folyásának egyik erős kanyarulatánál, nem különben Parlag, Haláp, Nyir-Bagos és Guth helységek még ekkor fennállottak. De már harmincz év múlva ezek is elpusztultak.

A II. számmal jelelt térkép Debreczennek 1680 körül való birtokviszonyait tünteti fel. Ez időben jóval nagyobb volt városunk határa, mint ma. Meglehetően rendkívül súlyos, temérdek szenvedéssel, csapással járó harmincz év alatt kifejtett birtokszerzés, a melyet az akkori előljáróságunk örök dicsőségére jegyez fel a történet író.

Azokon a birtokokon kívül, a melyek már 1650-ben is a mieink voltak, 1680-ban zálogjogon Debreczenhez tartoztak: egész Haláp, Bánk Gómörövel, Gut és Monostor erdős puszták; továbbá a részben szántásvetésre, részben legeltetésre használt Szent-György és Parlag egészen, utóbbinak az a fele is, a mely ma Hadház birtokában van; ugyancsak túl a Hortobágyon, a Tiszáig, Zám és Ohat puszták egészen; végül Zelemér legnagyobb része, a melyet a Rákóczi-családtól szerzett meg Debreczen. Ellenben a szigetegyházi és angyalházi porciók kiestek a város kezéből.

E két térképet az idézett értekezés írója, Zoltai Lajos tervezte levéltári kutatások alapján s ő maga rajzolta meg is.

Lelőtt tüzerkáplár.

(Gyilkos mázolóság.)

(Saját tudósítónktól.)

Vasárnap éjszaka revolverlövéstől volt hangos Nagyváradon a Pecze-utca környéke. A lövöldözés áldozata, egy 19-ik ezredbeli tüzmester a csapatkórházban haldoklik, a merénylő pedig a rendőrség börtönében ül. Tudósításunk az esetről a következő:

Vig Dezső foglalkozás nélküli mázolóság vasárnap éjjel több pajtásával együtt a Dombi-féle éjjeli mulatóhelyen dorbézolt. Hangos jókedvük volt már, mikor megjelent a helyiségben Juhász Venczel 19-ik tüzer-ezredbeli tüzerkáplár s a gazdával, Dombi Lászlóval kezdett beszélni.

— Én az ezredirodába való vagyok! — szölt Dombihoz. Magának van egy fia, a kinek be kell vonulni az ezredhez. Ezt jöttem magával megbeszélni.

— Nekem nincs fiam, csak lányom, válaszolt Dombi. De alighogy kiejtette ezt a szót, az egyik asztal mellől felugrott Vig Dezső s Dombi elé lépett.

— Ugyan ne hallgasson erre a svindlerre, kiáltotta feléje. Hisz ez a tüzer család, ez nincs irodában. Aztán meg nem fogja kiadni katonáéknak a gyereket.

Juhász Venczel meglepődve nézte a hivatalan közbeszólót s csak annyit mondott neki:

— Fogja be a száját, pimasz!

Erre Vig Dezső dühösen hozzá ugrott s kétszer pofon ütötte a tüzerkáplárt. És mielőtt még hozzá nyulhatott volna valaki, kiugrott az ajtón s örült futással eliramodott a helyiségből. A tüzer, a hogy az ütések után felocsudott, szintén rohanni kezdett s széles szablyáját is kirántotta. Vig Dezső a Weisz-féle mulató helyre rohant, oda futott utána a tüzerkáplár is. Vig az egyik szobába menekült, a hova pár pillanat múlva bement Juhász is.

Most leszámolunk a pofonért! — kiáltott Vig Dezsőre.

— Én is leszámolok! — ordította Vig Dezső. Előrántotta revolverét s rálőtt a tüzerkáplárra. A lövés az orrcsontnál találta a tüzerkáplárt s egész a torkáig ment le a golyó. Egy pillanat alatt összerogyott Juhász s még csak annyit tudott mondani:

— Jaj, ne bánts tovább!

A mint a katona vértől borítva felbukott, Vig Dezső kirohant a szobából s a piacz felé kezdett futni. A Kert-utca szegleténél állott Puskás közrendőr. A mint Vig meglátta, hozzá futott.

— Meglőttem egy katonát, itt vagyok fogjanak el. Örült vagyok . . . pedig az anyám mondta, hogy baj történik velem.

Puskás rendőr az inspekcziós rendőrbiztoshoz vezette Vig Dezsőt, a ki azonnal kihallgatta s letartóztatta. A kihallgatás előtt Kemény rendőrbiztos Juhász Venczelt beszállíttatta a Sal Ferencz-utcai csapatkórházba. Ott az inspekcziós eszedorvos beköötözte Juhász sebeit. A meglőtt tüzer állapota életveszélyes, néhány napig még elkinlódhatik, de aztán menthetetlenül belehal seibe. Vig Dezsőt a rendőrség átkísértette a királyi ügyészség fogházába.

NAPI HIREK.

— **Telefonszolgálat éjjel-nappal.** A debreczeni magy. királyi posta és távirda érdemes főnöke Csath Zsigmond felügyelő folyton azon fáradozik, hogy a debreczeni postahivatalt fejlessze és a közönség legkényesebb igényeit is kielégítse. Az ő fáradozatlan ügybuzgósága folytán a posta- és távirda hivatal egy olyan lépéssel haladt előre a mai naptól, melynél fogva a debreczeni postahivatal szolgálat tekintetében egyenlő színvonalon áll a budapestivel. Azt a tervet már régebben megvalósította Csath Zsigmond, hogy a távirda hivatal éjjel-nappal a közönség rendelkezésére áll, máttól kezdve pedig az *interurbán telefonon is lehet beszélni egész nap és egész éjjel.* A közönség tehát nemcsak este 9 óráig beszélhet Budapesttel és azokkal a városokkal, melyekkel telefon összeköttetés van, hanem *egész éjjel.* Ennek a tervnek megvalósításával a debreczeni posta- és távirda hivatal főnöke kiérdemelte a közönség elismerését.

— **Uj gyorsvonat.** Az a gyorsvonat, mely Budapest felől este fél hét órakor érkezik Debreczenbe, itt marad és utasai tovább csak vegyes vonaton mennek. Ez az állapot a jövő hóban megszűnik. *Hieronymi*

kereskedelmi miniszter szatmári választói óhaját teljesíti azzal, hogy ezt a gyorsvonalat nem marasztja itt, hanem tovább is járja, egészen Szigetig. A miniszter választóinak írást tett, hogy már februárban életbelépteti az új gyorsvonalat közlekedését Debreczentől Szigetig.

— **A piaci szabályrendelet előmunkálatai.** A miniszter — mint azt már több ízben jeleztük — jóváhagyta a piacok elhelyezéséről szóló szabályrendeletet. A tanács a miniszter jóváhagyó rendeletét a januári közgyűlésnek jelenti be, de a tanács már ezt megelőzőleg megtérte a szükséges előintézkedéseket, hogy az üdvös és régóta óhajtott szabályrendelet mielőbb életbe lépjen. Még ezen a héten egybehívják a kerületi kapitányokat és a vásárfelügyelőket, hogy megismertessék velük a piacok beosztását, egyidejűleg pedig a mérnöki hivatalt is felhívta a tanács, mielőtt az idő enyhül, azonnal kezdesse meg a Rákóczi-utca köburkolatának a készítését, a hova az új szabályrendelet értelmében a pércsi sor egy részét helyezik. A Pércsi sor másik része, a mennyi eltér, a Csapó-utczán lesz.

— **A katonaság köréből.** Platz Károly debreczeni 2 honvéd huszárezredesi tartalékos hadnagyot saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsájtották.

— **Pályázat a debreczeni színházra.** Makó Lajos színigazgató 3 évre, 1905 június 1-ig kapta meg a debreczeni színház bérletét. Azonban, hogy az ez utáni három évre megválasztandó színigazgató jó előre szervezhesse társulatát, a pályázatot még most a téli hónapokban ki fogják írni, úgy, hogy még ebben a szezonban el fog dőlni a pályázat sorsa. Ebben az ügyben Oláh Károly kultúratanácsos javaslatot terjeszt a tanács csütörtöki ülésére és esetben vagy már e hó végén, vagy a jövő hó elején ki írják a pályázatot a debreczeni színházra.

— **Debreczeni szociálisták mozgalma.** A debreczeni szociálista szakszervezetek elhatározták, hogy teljes meggyőződéssel csatlakoznak az iszákosság elleni mozgalomhoz. Küldöttkélek felkérték dr. Burger Péter orvost a szakszervezetek könyvtárai számára egy-egy példányát elkérték a jeles orvos *Védekezzünk az iszákosság ellen* című könyvéből. Dr. Burger Péter szíves készséggel tett eleget a kérésnek. A szociálisták legközelebbi ülésükön foglalkozni fognak az iszákosság elleni mozgalom kérdésével.

— **A januári közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósága ez évi első közgyűlését e hóban tartja. A közgyűlés határnapját a városi tanács nem állapította meg még, tekintettel arra, hogy annak idején már az új főispánnal egyetértőleg akarják megállapítani. A januári közgyűlésnek ezuttal nem lesz jelentőségtelegesebb tárgya.

— **A zárszámadás készítése.** A város háztartásáról szóló zárszámadás előmunkálatait most végzi a számvévi hiva-

tal. A főszámvévi a jelentését már elkészítette, csupán csak a költségvetés lezárása van még hátra, a mi e hét végéig szintén megtörténik.

— **Fognak a jegyzőjelöltek.** A községi- és körjegyzőket a községi közigazgatási tanfolyamokon képezik ki. E tanfolyamok hallgatóinak a száma az idén annyira megfogyott, hogy a pozsonyi és máramarosi tanfolyamokat be kellett szüntetni. Míg az első évben 800 volt a tanfolyamok hallgatóinak a száma, addig az idén össze-vissza 300 hallgató iratkozott be a községi közigazgatási tanfolyamokra és ennek is egy része évközben előreláthatólag el fog maradni. — Ennek a rohamos apadásnak egyik oka valószínűleg az, hogy az idén már csak olyan hallgatókat vettek fel a tanfolyamra, a kik a középiskola nyolczadik osztályát elvégezték. Az eddigi hatosztályos kedvezmény az idén megszűnt, valamint megszűntek a többi átmeneti kedvezmények is.

— **A szervezeti szabályzat módosítása.** A szervezeti szabályzat módosításának munkálatait legközelebb megkezdik. A kiküldött nagybizottságot még e hóban egybehívják és az új főispán elnöklete alatt hozzáfog a munkálatokhoz.

— **Népies gazdasági felolvasások.** A jövő vasárnap, e hó 17-én kezdi meg a hajdúvármegyei gazdasági egyesület népies felolvasó üléseit a vármegye több községeiben. E hó 17-én három helyen lesz felolvasás: Szoboszlón Gáspár tanár, Bószorményben Balassa vicecelleriskolai igazgató, Tégláson Uitz István a gazdasági iskola főkertésze. A felolvasásokra a gazdasági egyesület tagjai közül többen átutaznak.

— **Az igazi tél.** Valódi télen még az idén nem volt részünk. Most azonban ugyancsak fagypontra alá szakadt a hőmérő és az elmúlt éjszaka olyan hideg volt, a milyenben az idén még nem volt részünk. Elkövetkezett a jégvirágok, zuzmára, lefagyott fűlek korszaka.

— **Ingyen fa a szegényeknek.** A városi tanács határozatáról, hogy a szegény nép közt fat oszt ki, már adtuk hírt. Azóta sűrűn jelentkeznek a tél dermesztő hidegét szenvedő szegények és az előírásához hűven hordják Illésy Gyula városi aljegyzőhöz a szegénységüket igazoló czédulákat. Szombatig szedik össze a jelentkező szegényektől az ilyen rendőri igazolásokat és szombaton a városgazdai hivatal a segélyre érdemesnek talált szegények lakására elviteli a város ajándék fáját.

— **A magyar pezsgő dicsérete.** Magyarországon egy idő óta felkapott pezsgő volt a Torley-féle pezsgő, a melyet most sűrű egymásutánban szorit ki mindenfelé a „Bellatiny“-féle Dominó pezsgő. Jóllehet Bellatiny a párisi kiállításon kitűnő gyártmányával az első, a legnagyobb díjat nyerte el, Debreczenben mégis kevesen érdeklődtek iránta és ismerték ezt a kitűnő italt. Most, hogy a főispáni installáció volt, Bellatiny meglepte az installáció vendégeit százötven üveg pezsgővel, hogy a párisi kiállításon első díjat nyert pezsgőbort Debreczenben is megismerjék. — Ezt a százötven üveg pezsgőt az installációt megelőző ismerkedő estélyen a Casinóban szolgálták fel s egyszerre meghódították vele a pezsgő barátokat. Kellemes, tiszta, üdítő, felséges ízű pezsgő ez, a mely nem csak azért, mert diadalt hozott a magyar gyártmány hírének, de mert valóban a legjobb pezsgő, megérdemli, hogy mindenfelé pártolják s a

kiknek csak módjukban van, ezt a pezsgőbort élvezzék.

— **Egy büntanya leleplezése.** Dózsa György, az ismert kártyavető és jós házában egy egész büntanyát fedezett fel a rendőrség. Lelketlen asszonyok, ezek közt a hírhedt Barna Erzsébet és Dózsa Mihályné, a jósember leánya, fiatal 12-16 éves leányok megdöglöttségét felhasználva, csunya üzemeket folytattak a leánylakkokkal, a kiket még a vidékre is el-el szállították. Nem akarjuk pellengérré állítani itt a tegnap kihallgatott leányok nevét, de van közöttük olyan is, a ki még alig töltötte be a 12 évet s már is elveszett a társadalomra nézve s zinaikusan vallotta be undok bűneit. A kihallgatás alkalmával jelen volt az egyik leány apja is, a ki mindez ideig semmit sem tudott a dologról s a ki kétségbeesésében leütéssel fenyegette a lelketlen lélekkufárokat.

— **A korzóról.** A délelőtti korzón szines tarkaságban hullámszik a közönség. A téli toalettek mesés színpompában bontakoznak ki. Az elegáns világ itt mutatja be, hogy Debreczenben a tökemegosztás elmélete csak annyiban aratott diadalt, hogy a férfiak és családapák kénytelenek szelvényeik, vagy egyéb jövedelmük tekintélyes részét a toalett ipar fellendítésére fordítanak. A forgalom különben élénk, csodás, mozgófényképekben vonul fel a hölgyvilág s a kirakatok üvegeit támogató gavalléroknak alkalmuk van szellemük sziporkáját csillogtatni. A figyelmet egy mesés elegáncziával öltözött Balzac korabeli asszony vonja magára leginkább. Uaottan sétál, mellette egy hadnagyoska csörteti kardját.

Az Emke vasrácainál két férfi áll. Véletlenül ismerkedtek meg. Tűzért kért az egyik, udvariasan adott a másik s készen volt az ismeretség.

— Nézze, uram, azt az asszonyt! — szólt az egyik szivarozó ur. — Már elsubant felette vagy három X s mégis olyan, mint az élet.

— Ja, ja! — válaszolt szórakozottan a másik.

— Elegáns asszony, szép asszony, kár, hogy sok a szeretője.

— Ismeri talán?

— Hogy a menyörgős meaykőbe ne ismerem! — fakadt ki végre a megintertartó ur. Hisz az az asszony a feleségem!

— **A világ vége.** Ausztrália fővárosában, Sidneyben új esztendő óta nagy a nyugtalanság. A nyugtalanságnak meglehetősen különös oka van. Új esztendő napján történt, hogy Langley dr. anglikán püspök prédikációt tartott. Ebben még nem volna semmi különös, ha a prédikáció rendes szónoklat lett volna. A püspök azonban — jövendőt mondott, a mely ugyancsak megzavarta hívei lelkét. Langley kijelentette, hogy erős meggyőződése szerint — közeledik a világ vége, a mi alkalmasint igen hamarosan meg is fog történni. — Jelek mutatják a Megváltó másodszeri megjelenésének közeledését. Langley püspök e föltevésének igazolására egész csomó részt cizált a szentírásból is. A püspököt nagyon tudós embernek ismerik, a ki éppenséggel nem rajongó hajlandósága, a kijelentéseinek a hatása tehát annál nagyobb volt és Sidneyben a lelkek máig is valóságos izgalomban vannak.

— **Halálos fogadás.** A műveletlen néposztály suhanczai rendszeren virtuskodást csinálnak egy-egy ostoba fogadásból. Nem is gondolnak arra, hogy a dolognak tragikus

következménye is lehet. Egy ilyen ostoba fogadás áldozata fakszik most holtan Nagyvácadon. Kiss Pál 26 éves kőművesegéd szombaton este két suhanczezel: Babarezi Sándorral és Zsiga Ferenczezel bement a Gyulai féle pálinkamérésbe. Pálinkaivás közben az egyik suhancz odaszólt Kiss Pálnak:

— Nem mersz 25 pohár rumot fogadásból meginni?

— Én nem merek?! — vágta vissza Kiss Pál. — Ne ide nézzetek, hogy merek.

és elkezdte egymásután nyelni a gyilkoló szeszt. Pajtásai röhögve nézték, mint pirul bele Kiss Pál a nagy igyekezetbe s hogy issza a gyilkos rumot. Tizen-nyolcz pohár rumot egymásután ivott Kiss Pál. A tizenhenczediknél már kiejtette kezéből a poharat. Kifordult a boltból s hazafelé rohant. A Körös hidjánál már összeesett, a szesz ereje győzött az emberi fizikumon. Rendőrök szállították eszméletlen állapotban lakására. Hozzá tartozói dr. Nemes Aront hívták a beteghez. Dr. Nemes nagyfoku hevényszeszmérgezést konstatált, de segíteni már nem tudott. A szerencsétlen ember egy pillanatra sem tért eszméltre s tegnap délelőtt meghalt. A rendőrség felboncoltatta hulláját, a két suhancz ellen pedig megindították a vizsgálatot.

— **Zolnay Viktor újabb afférje.** Lovag Zolnay Viktornak, a kinek a Formanek főhadnaggyal való lovagias ügye eléggé ismeretes, újabb afférje van, még pedig ezúttal a nagyikindai huszártisztekkel. — Egy nagyikindai lapnak, a „Torontáli Közlöny“-nek a nyilttéri rovatában ugyanis Zolnay két sértő hangu nyilatkozatot tett közzé, mely így szól:

Ulrich főhadnagynak, a cs. és kir. Hadik-huszárezredben

Nagyikindán.

Ma éjszaka oly pimaszul viselkedett haszontalan ezimborájával, Pauer főhadnaggyal egyetemben velem szemben, engemet ez a piszkos viselkedés, mit ott visszautasítottam, — mint magyar embert — mélyen sértett. Sajnálom, hogy nem volt alkalmam fölpofozni a két magyar-ellenes osztrák tisztet, miután uri társaságban voltam, de igazán örvendenék, ha kellő bátorságot találnék e rongy két fizkóban, hogy velem kardját összemérni bátorsága lenne. De kétlem azt, hogy olyan haszontalan tisztcsékek, kiket a kávéházból seprűvel takarítanak ki, bátorsággal bírnának arra, hogy velem kardjukat kereszteljék. Na! Rajta! Huszártisztecské! Lássuk, hol a kurázs! Én vagyok olyan gavallér, mint a kendtek ezredese; a ki pedig azt mondja, hogy: nem, az gazember!

Magyar pofonomat küldve, vagyok Nagyikindán, 1904. január hó 7-én.

Lovag zolnai Zolnay Viktor.

Főnti levelem után készetve vagyok még az alattiakat elöadni: Lázár cs. és kir. ezredes mai napon részemre egy átiratot kézbesített Dobay és Kovács kapitányok által. Ezen átiratban arról értesít, hogy Ulrich főhadnagy azért nem provokált, mert Formanek osztrák tiszt nem verekedett meg velem. Erre én azt feleltem, hogy nem tehetek én arról, ha Formanek és társa gyáva és nem tartom gavallérosnak a Formanek köpenye alá bujni.

Ulrich főhadnagynak föltétlen kötelessége lett volna engem provokálni.

Lovag Zolnay.

Előrelátható, hogy ennek az ügynek folytatása is lesz, bár a Formanek-affér után a katonatiszti becsületbiróság aligha engedi

meg a megsértett huszártiszteknek, hogy Zolnávval megverekedjenek.

Valószínű, hogy Zolnay ellen sajtópört indítanak.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképtállitás a műterem kapubejáratalnál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

A képviselőházi ülése.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Budapest, jan. 13.

A képviselőház mai ülésének első tárgya az volt, hogy *Perczel* elnök bejelentette *Teleky Sándor* grófnak a jegyzőségről való lemondását. Az új jegyzőt szombaton választják meg, valamint a bizottságtagok választása is akkor lesz.

Ezután áttértek az ujonczjavaslat 2-ik szakaszának folytatólagos tárgyalására.

Elnök felhívja *Szederkényi Nándor*t a hozzászólásra, a ki azonban általános meglepetést keltve kijelenti: miután a vita be van rekesztve, nem él szólásjogával.

Perczel elnök erre kijelenti, hogy ő a vitát még nem zárta be, joga van beszélni *Szederkényinek*. *Szederkényi* ennek daczára sem él a szólás jogával.

Okolicsányi és *Kovács* röviden megindokolják határozati javaslatukat

Áttértek a 3. szakasz tárgyalására, melyhez alig szólaltak fel.

Az első katonai javaslatot, vagyis az ujonczlétszám megajánlásáról szóló javaslatot teljes egészében elfogadta a képviselőház, míg a határozati javaslatokat elvetették.

*Lovászy Márton*nak azonban azt a határozati javaslatát, hogy a 2-ik szakasz törültsék, az egész kormánypart az Ugron-párttal egyetemben elfogadta.

Tisztviselők fizetési pótléka.

Ezt követőleg áttértek az államtisztviselőknek adandó fizetési pótlékáról szóló javaslat tárgyalására.

Az előadó ismerteti a javaslatot és kéri annak elfogadását.

Kossuth Ferencz szól elsőnek a javaslathoz. Kifejti pártja álláspontját a javaslattal szemben. A kisebb javadalmazásu tisztviselőknél ugyan a javaslat nem sokat segít, de jobb hiányában ezúttal ezt is elfogadja.

Simonyi Seemadann Sándor a néppárt álláspontját fejti ki. A ja-

vaslatot általánosságban ő is elfogadja.

Batthányi Tivadar gróf szintén elfogadja a javaslatot, habár a *Szóll Kálmán* által e tárgyban előterjesztett javaslat sokkal jobb volt és 1 millió 500,000 korona megtakarítást hozott volna az államnak.

Lovászy Márton szintén elfogadta a javaslatot, de sérelmet lát abban, hogy az államvasuti tisztviselőkről a javaslat nem intézkedik. A kereskedelmi miniszter ugyan azt mondta, kárpótolja őket az előléptetéseknél, ez azonban nem kárpótlás, mert annak ugyanis meg kellett volna történni.

Nessi Pál a javaslatot *Kossuth* álláspontja szerint elfogadja. Nagy sérelmet lát azonban abban, hogy a bírókkal és közigazgatási tisztviselőkkel mostohán bánik el. Képtelen állapot az, hogy egy fiatal hadnagynak olyan legyen a javadalmazása, mint egy aljárásbirónak.

Szederkényi Nándor elfogadja a javaslatot.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Azután *Lukács* és *Plósz* miniszterek reflektáltak a tárczájukba vágó felszólalásokra.

Ezután részleteiben is letárgyalták és a Ház így elfogadta az állami tisztviselők fizetésemelési pótlékáról szóló javaslatot minden változtatás nélkül.

A főrendiház valószínűleg holnap tárgyalja a ma elfogadott javaslatokat.

Elhunyt katolikus püspök.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, jan. 13. Besztercebányáról sürgönyzik, hogy *Rimély Károly* rom. kath. püspök ma délelőtt meghalt.

Az ifju csehek az obstrukció ellen.

Budapest, jan. 13. Az „Ujság“ cz lap azt írja, hogy az ifju csehek klubja mozgalmat indított az obstrukció ellen. A mozgalom oka az, hogy az osztrák delegátusok legutolsó fogadtatása alkalmával a király keményen és eltérőleg nyilatkozott a csehek obstrukciójáról.

Öngyilkosság az utcán.

Budapest, jan. 13. *Solm Antal* mechanikus a letti elkeseredésében, hogy szüleivel meghasonlott, ma reggel a *Kossuth Lajos-utcán* egy darab lugkövet lenyelt. Nagy kínok között szállították a kórházba, de az orvosok menthetetlennek tartják.

— **A Leichner féle rizspor- és arcfestékgyár** Berlinben ismét nagy diadalt aratott. A hirdetések rovataban Sarah Bernhardtnek egy levele van közlve, mely világosan kimondja, hogy a berlini felülmúlja a párisi gyártmányt. A Leichner-félegyár mindig növekedő forgalmának örövend. Nemesak a kontinens piacait uralja, hanem Amerikát is meghódította, dacára az ottani úriási versenynek. A Leichner-félegyár 1904-ben részt vesz a Szt.-Louis-i kiállításán, a hol kiváló czégek társaságában a német illatszerezetet méltóan fogja képviselni, a mint ez Párisban is 1900. évben történt.

SZINHAZ.

Műsor:

Szerda: A király házasodik. (A bérlet.)
Csütörtök: Szegény Jonathan. (B bérlet.)
Pentek: Fürt nagysám.
Szombat: Fürt nagysám.
Vasárnap d. u.: Nani, este: Aranyvirág.

Szinigazgatók tartozásai. Az országos szinészegyesület igazgató-tanácsa az elmúlt héten tartott ülésén tette meg jelentését arról, hogy az egyes szinigazgatók közül ki és mennyi nyugdíj hátralékkal tartozik. Tudni kell azt, hogy az igazgatók tagjaik fizetéséből levonják a nyugdíjat és így annál érdekesebb, melyik igazgató fizeti be pontosan a levont nyugdíjat a nyugdíj egyesületbe. Az igazgatók közül 23 igazgató tartozik a nyugdíj egyesületnek, közöttük hat 2000 koronánál nagyobb összeggel. Azok között az igazgatók között, kik nem tartoznak az egyesületnek, szerepel Makó Lajos debreczeni szinigazgató is.

Bob herceg Huszonkettedik előadása volt a Bob hercegnek tegnap este telt ház előtt. Hába a bájos melódiáknak s Felhő Rózi hamisíthatlan művészetének meg van a varázsa, mely mindig kíségeti a vezetőséget a műsorváltozásoknál is. A Bob herceg pedig diadalmasan halad a jubileus 25-ik előadás felé. A közönség sokat tapasztalt a többi szereplőknek is, a kik a szokott jók voltak.

Aranyvirág. A Bob herceg zenés szeretőjének Aranyvirág ez operettjére nagyban készül a színtársulat. Új díszletek új jelmezek készültek a vasárnapi premierre, a mely az eddigi jelekből ítélve pótszékes zsúfolt ház előtt kerül bemutatásra. Ez a darab lesz pedig az idei szezon slager darabja, ez már kétségtelen.

Szegény Jonathan. Holnap a Szegény Jonathan, Milócker örökszép zenéjü, zenei alkotása kerül színi. Az operett főbb szerepeit R. Réthy Laura, Felhő Rózi, Havasi Szidi, Püspöky Rózi, Karacs Imre, Mezei Andor, Krémer Jenő, Szilágyi Aladár, Virágháty Lajos, Patáky Béla és Cserny Béla játsszák.

Frególi Debreczenben. A jövő hó elején Frizzo átváltozó művész fog vendégszerepeltetni három estét a színházunkban. A művész a nyár folyamán a budapesti Uránia színházban játszott nagy sikerrel, most pedig vidéki körutja alatt mindenütt telt házak előtt játszik. Frizzo vendégjátéka bérletszünetben és randes helyárrakkal lesz.

A ki erővel meg akar halni.

— Saját tudósítónktól. —

— január 13.

Leich Károly asztalos segéd erőnekerejével halni akar.

Tegnapelőtt reggel úgy 10 órakor az

Orient szállodába ment s ott szobát bérelt magának. A szállodás minden gyanu nélkül fogadta a vendéget s midőn beszállsolta, magára hagyta.

Kis idő múlva, a mikor az udvarra nyíló szoba ajtaja előtt ment el, hörgést hallott belülről. Megállt és hallgatózni kezdett. A hörgés megismétlődött s a szállodás nyomban tisztában volt vele, hogy vendége öngyilkosságot követett el.

Azonnal telefonált a központi rendőrségre, ki aztán felszakította a belülről becsukott ajtót. Ott találta Leich Károlyt a fogason függve a hova nadrágszíjával felakasztotta magát. Dörzsölni kezdték az öngyilkos jelöltet, a ki nemsokára magához is tért.

A helyszínen megjelent rendőrbiztosnak, ki Tompa kerületi orvossal ment ki, egyre azt hajtogatta, hogy mindhiába mentették meg a haláltól, ő öngyilkos akar lenni.

A makacs öngyilkos jelöltet ennek folytán Kovács rendőrbiztos bevitte a központi rendőrségre, hol Kossa dr. bűnügyi kapitány hallgatta ki. Okul azt hozta fel, hogy utóbbi időben minden vállalkozása balul ütött ki s ezért elkésredésében öngyilkos akart és fog is lenni.

Hopp asztalos mesternél volt alkalmazásban, de visszatérni hozzá nem akart, minél fogva Kossa rendőrkapitány intézkedésére hazatolonczolták illetőségi helyére.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

Január 16-án. Izr. nőgyeleti bál a „Biká”-ban.
Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.
Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a „Korona”-ban.
Január 23-án. A „Casinó” estélye.
Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.
Január 24-én. Asztalos ifjúság bálja a „Biká”-ban.
Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.
Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Korona”-ban.
Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.
Február 6-án. Nőgyeleti bál a Bikában.
Február 6-án. Postás bál a Koronában.

Az izr. nőgyelet házibálja.

— jan. 13.

Minden tekintetben érdekes, szellemes és ötletes bohóságok hosszú sorozatával fog kezdődni az izraelita nőgyelet most szombati házibálja, mely az ideig kedélyes, szeretlen mulatságok egyik legkiválóbbja s egyben legelőkelőbbje lesz.

A házibál egyik legérdekesebb látványója egy hirdetési tábla lesz, a melyet maga Turai Farkas is megirigyelne, Kalodont, Csillag Anna és társai fognak meglevenedni egy káprázató szinompájú képen. Egy gyönyörű kisasszony Littke pezsgőjének csinál reklámot, egy másik szépség viszont a Bensedorf-féle Cacaoért tör lánzsát. Mindezekhez egy híres poéta rimeit járulnak hozzá.

Annyi bizonyos, hogy a nőgyeleti házibálhoz épen csak ez hiányzott; ez ele-

ven plakátok, a melyet még Debreczenben sohasem láttak, teljessé fogják tenni a 16-ik bál ragyogó képét.

*

Az izr. nőgyelet elnöksége annak közlésére kér fel bennünket, hogy az előjegyzett páholyokat csak csütörtök reggeli 10 óráig tarthatja fenn. Az addig ki nem váltott páholyokat a később jelentkezőknek adja ki.

Gyilkos szerelmesek.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, jan. 13.

Az éretlen szerelem gyilkos tette vitt két gyerek szerelmest. A szerelmes pár Avanzky Jelena 17 éves párdányi leány és Szircsevics Aca 17 éves szintén odaváló legény, a kik gyilkosságot követtek el azért, hogy együtt élhessenek. Özv. Avanzky Dusánné leányát a 17 éves Jelenát ugyanis elcsábította Szircsevics.

A fiatalok jó ideig titkolták szerelmüket, de végre is bekövetkezett az idő, a mikor már nem lehetett tagadni semmit. A legény a saját szüleihez akarta vinni szerelmest, de a legény szülei ebbe nem egyeztek bele.

Özvegy Avanzkyné amikor megtudta a leánya szégyenét, szintén elzavarta a leányt a háztól, a ki e miatt pár hétig a rokonoknál tartózkodott.

A múlt héten visszament a leány az anyja házához, a kit az anyja csak azzal a feltétellel fogadott a házába, ha szakít a csábítójával és a legény nem megy többé a házhoz.

Alig melegegett meg otthon a leány, harmadnapra már ott volt a szeretője is, a ki azonnal nem is akart távozni a háztól. Két napi veszekedés után tegnapelőtt elesendésedtek, a mikor Szircsevics eltávozott a háztól. A fiatalok azonban ekkor már összebészélték, hogy a leány anyját elteszik láb alól. Tegnapelőtt este, a mikor Avanzkyné lefeküdt, a leánya beeresztette szeretőjét, a kit egyelőre a konyhában rejtett el. Alighogy az öregasszony elaludt, a legény egy éles borotvával elvágta az asszony nyakát, a ki rövid idő alatt elvérzett és meghalt.

A gyilkosság után a legény eltávozott a leány pedig fellármázta a szomszédokat azzal a rémhírrel, hogy az anyja öngyilkos lett.

A hatósági közegek azonban csakhamar megállapították, hogy Avanzkyné gyilkosának lett az áldozata, miért is vallatásra fogták a leányt, a ki be is vallotta, hogy a szeretője ölte meg az anyját az ő segítségével. A gyilkosokat elfogták.

IRODALOM.

Magyar Városok Közügyei. A városi és községi középítkezések, műszaki, közegészségügyi, közgazdasági intézmények és közügyek szaklapja gyanánt fenti cím alatt komoly és valóban hézagpótló újság indult meg Lovass Zsigmond, Nagyvárad város t. főmérnöke szerkesztésében. A lapnak már most megjelent első száma is tanubizonyoságot tesz arról, hogy kitűzött célját: a városok egészséges és modern

fejlődésének eredményesben ritka bírálja a v zéseit, inté keletkezésé terveit, ug köztisztvisé nak, építés az iparc és nélkü özhet. Az ezen a öleli a varo kedés- és ság, közmu rendészet, minden ág a sok név viszonyokk lanok. A t Énen Gyul dasra valló szerkesztő ről és Acz nőkének, v tanácsosna változatosa Pallas ny havonként fizetési ára tésége és uteza 57.

S

— A

Medg van. Nem le Marik házastárs szombaton tatás törté vetkezőket

Back tulajdonos Gruber Ló megbízhat

Szom Gruber Ló lepetéssel korona. G neküni ig Tervét me

tott s vág másra, ho tova illan

a esendőr kétegyház hatóság, r tartani leh

módu ker Teki nek alkal mit elköv nek bünt

A b vagonára szuronyos Lipót a

R

Irt

The masztó é ben elter egy tünd

megvilági Hullámai talmas h

dokló vir

fejlődésének elősegítését becsületesen és eredményesen fogja szolgálni, a mennyiben ritka tárgyilagossággal ismerteti és bírálja a városok és községek középítkezéseit, intézményeit és közügyeit, azok keletkezését, letételét, berendevezését és terveit, úgy, hogy nemcsak hatóságoknak, köztisztviselőknek, városi bizottsági tagoknak, építészeknek és mérnököknek, hanem az ipar- és kereskedőknek és a nagyközönségnek is nélkülözhetetlen tanácsadóivá fog valni. Az ezen a téren egyedül álló szaklap felüli a városépítés minden nemét, a közlekedés- és világitási ügyeket, a közgazdaság, közművelődés, közigazgatás és közrendészet, valamint a városok pénzügyeinek minden ágát s ezáltal feleslegessé teszi azt a sok német szaklapot, melyek a hazai viszonyokkal szemben teljesen tájékozatlanok. A tartalmas első számból kiemeljük Ezen Gyula ország képviselő nagy szaktudására valló vezércikkét „Városaink”ról, a szerkesztő tanulmányát a „Színházépítés”ről és Aczél Géza Debreczen város főmérnökének, valamint Lőcsy Rezső Arad városi tanácsosnak cikkeit. Rovatai is élénkek, változatosak, technikai kiállításai pedig a Pallas nyomda ismert izlésére vall. A havonként háromszor megjelenő lap előfizetési ára egész évre 20 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Pod aniczky-utca 57. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

Sikkasztó kereskedő.

— Eltűnt huszezer korona. —

Medgyesegyházának ismét szenzációja van. Nemrégiben az uzsorás Újhelyit lőtte le Marik János, pár hétre egy féltékeny házastárs boszúja meg hűtlen feleségét, szombaton pedig egy szenzációs letartóztatás történt, melynek előzményeiről a következőket írják lapunknak.

Back Bernát fia szegedi gőzmalomtulajdonosok medgyesegyházi főelárúsiója Gruber Lipót kereskedő volt, ki jómódú s megbízható ember hírében állott.

Szombaton pénztárvizsgálatot tartottak Gruber Lipótnál s ekkor a legnagyobb meglepetéssel konstatálták, hogy hiányzik 20,000 korona. Gruber tudván a bűnös voltát, menekülni igyekezett, illetve szökésre gondolt. Tervét meg is valósította, kocsijába fogatott s vágatva hajtatott a kétégyházi állomásra, hogy onnan azután vasútra ülve, tova illanjon. E terve dugába dőlt, mert a csendőrök, kiket utána küldöttek, még a kétégyházi vasúti állomáson elfogták s a hatóság, mint olyant, a kinek szökésétől tartani lehet, le is tartóztatta s most a jómódú kereskedő vizsgálati fogoly lett.

Tekintve, hogy Gruber a szegedi cégnek alkalmazottja volt, így a sikkasztás, mit elkövetett, minősített sikkasztás, melynek büntetése nem éppen csekély.

A bűnügyi zárlat is el lett rendelve vagyonára s a vizsgálat folytatása végett szuronyos csendőrök kísérték be Gruber Lipótot az aradi kir. ügyészség fogházába.

REGÉNYCSARNOK.

A becsstelen

Irta: **Guy de Montgailhard.**

Thebaida határaitra leszállt a nyomasztó éj. Az alkonyatban a messzeségben elterülő Nilus olyannak tűnt, mint egy tündéri, biborszínű folyam, melyet megvilágított a nap utolsó enyhe sugara. Hullámai szabályszerűen csapkodtak a hatalmas hegyláncz fehér szirtjeihez. A haladók virágok illatoztak, még élettől me-

legen és szenvedélyesen. A homoktengerben kétségbeesett kiáltást hallattak, továbbra is élvi vágytak.

A levegőben egy távoleső haragnak egyhangú, szabályos zúgása hallatszott, mint lázas reménytel telt szomorú bucsuzás vagy szívszorító imádság. Sehol ut, vagy a karavánoktól használt ösvény nem volt látható. Egyedül a levegőben repülő nagy ragadozó madarak csapkodó szárnyaikkal képviseltek ezen pusztaságban az életet.

Elhagyva a Nilus menetét és termékeny völgyét, egy, a fáradságtól meggörnyedt gyalogoló közeledett, mégis határozott léptekkel a tüskés kaktusz göröngyös földjén. Mint minden távolról jövőnek, arca gondolat volt tele. Ő özete és lábbelije piszkos volt a portól és sártól. Hallván a harang zúgását, annak irányában folytatta útját. Melle göröcsösen rángatózott a gyakori sóhajoktól, kimondhatatlan szegényezés komorította el arcát. Türelmesen haladt botjára támaszkodva. Csakhamar éjjel lett. Igazi keleti, csillagfényes éjjel. A bogarak egyhangú éneklése, közben sakálók ugatása és vadállatok ordítása hallatszott. Ez nyilaló érzés volt annak, a ki teljesen elhagyatva, egyedül haladt. mintha szökni akarna a hozzá hasonlóktól.

Egy domb csucsán az ember megállott. A most sötét és a völgyben elterülő folyó felé fordult zavaros nézéssel, melyet nem tudott elpalástolni. Majd meghatottan a Pharaok országába kiáltott: „Isten veled, te föld, melyet annyi bűn moeskölt be! Isten veled mindörökké te távolfekvő hon, melyet kicsapongásaim szennyeztek be. Bárcsak a galilei isten segítségével nyugalmat nyerhetnék, a hol mindezeket elfelejthetném.” Egy ideig mozdulatlanul állott, az éjbe nézve. Majd piszkos felsőruhájába még jobban beburkolódzott, folytatta bizonytalan útját abban az irányban, a melyet a harang zúgása jelölt meg számára.

A hatalmas Nilus most eltűnt a domb háta mögött, a termékeny rónaság sivár pusztasággá változott. A sivatag közelebbnek, a csend nagyobbak tűnt. Lassan és nehezen multak az órák, a nélkül, hogy a harang jelölte lakás látható lett volna. A gyalogló elhagyta a dombot és egy köves síkságra ért. Hirtelen a harang egész közeben szólalt meg, a kívánt menedékhely a vándor szeméi előtt volt. Lassította lépteit, majd többször zörgetett a bezárt kapun, de feleletet nem kapott. Végre hangok és lépések hallatszottak belülről. De csakhamar néma csend lett. Hogyan, gondolá az ismeretlen, ezek sem akarnak befogadni?

(Folyt. köv.)

Budapesti árutőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Január 13.

Készáru: változatlan.

Buza áprilisra	7.91—7.92
„ októberre	7.70—7.71
Rozs áprilisra „	6.66—6.67
Zab „	5.52—5.54
Tengeri májusca	5.26—5.27

SZINLAP.

Ma, szerdán, bérlet 88-ik szám „A”

A KIRÁLY HÁZASODIK.

Vigjáték 3 felvonásban.

— Kezdeté 7 és fél órakor. —

Holnap, csütörtökön, bérlet 89-ik szám (B)

SZEGÉNY JONATHÁN.

Operett 3 felvonásban.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Csapó-utca 17. szám** alatt volt

fűszer- és csemege-üzletemet

volt **hiztraktáram helyiségébe**, szintén **Csapó-utca 17. szám** alá, a **Zenedével szembe**, a **csi madár-árucsarnok épületébe** helyeztem át, melyet teljesen a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be, úgy, hogy a tisztelt közönség **szükségletét az üzletemhez tartozó arukból a legnagyobb mértékben kielégíthetem**; a mikor ugyanezért szives támogatását kérem, egyúttal ígérem, hogy mint eddig úgy a jövőben is törekvésem oda irányul, hogy megelégedését minden tekintetben kiérdemeljem. Tisztelettel:

Roth Antal.

Gyönyörű

farsangi újdonságok:

Csipkeruhák, Selyemgázok, Ruhaselymek, Áttört Grenadin-szövetek, Sima és mintázott Selyem-Batisztok, Himzett- és Ajour Batisztok, Belépőkre való posztók és selymek, Legyezők, sálók, virágok érkeztek:

BOSZNAV J. és TÁRSA

divatruházában,

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Új harisnya-kötőde.

Szedlák és Vámos-ház, Piacz-u. 32. sz.

FISCHBEIN KATALIN

(Schwarz Árminné.)

Elvállalom új harisnyák kötését, használtak fejelését, pamut, gyapju és mercozilizirt anyagokból, javításokat igen mérsékelt áron.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom ujonnan borendezett s kifizető gégekkel ellátott

← **harisnya kötődémet** →

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Fischbein Katalin.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további
szög 4 fillér, vastagabb betűkkel a osztá-
tott szög 4 r. 8 fillér

BOROS TESTVÉREK nődivat áruházában remek őszi divatkelmek és téli cikkek óriási választékban megérkeztek. Meglepő olcsó árak!

OLCSÓ és jó szivattyújavítást csakis Rác és Ehrenreich kútfurási vállalata eszközöl. Széchenyi-utca 44.

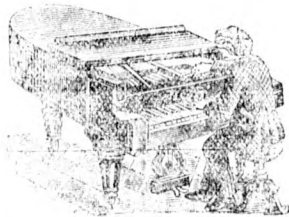
Mindenféle bélyegzők és
mizléses nyomtatványo-
kat készít pontosan és
olcsón

KRAUSZ JÓZSEF

első debreczeni bélyegző-
gyár és könyvnyomda

Hal-piac

Hasznos ajándékok

jutányosan beszerezhetők.

Mindenféle zenéző művek bármilyen kivitelben, úgy gyermekek részére is.

Kérem a n. é. közönséget raktáram szives megtekintésére, a hol mindenféle hangszer-pazar választékban megismerkedhet, mely érdekes és kedves ajándékok szolgál.

Kitűnő csi balmot három havi ingyen tanítást és jótállással.

Mindenféle hangszerjavítást művészi eszközök. Zongora hangolást vidéken is. Régi hangszert veszek és becserelek.

Tisztelettel:

KOMÁROMI M.

műhangszerkészítő és zongorahangoló. József kir. herczeg utca 2. (a Bika-szálloda mellett.)

BRAZAYELLE
SŐSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
... MELLEKELVE VAN! ...

SARAH BERNHARDT asszonyság Párisból

1903. évi berlini vendégszereplése után, amennyiben üzletember személyesen nagyobb bevásárlásokat tett, a következő levelet intézte hozzám:

Leichner ur! Szerencsésnek érzem magam Önnek csodálatraméltó gyártmányaiért (admirables produits) köszönetemet kifejezhetni.

Sohasem fogok más gyártmányokat használni és Párisból fogom Önhöz megrendeléseimet eljuttatni.

Ezer szives üdvözléssel! (milles compliments très aimables)

SARAH BERNHARDT.

Ezen fényes elismerés nagy diadalát képezi a Leichner-féle rizspornak és arczfestéknek. Különösen ajánlom:

Leichner-féle fettpudert,

Leichner-féle Hermelinpudert, Leichner-féle Aspasia pudert.

Mindennapi használatra is kitűnő arczpuder kapható. A puder nem ismerhető fel az arczon, sőt az arcz az érdekes szépséget nyeri, mely az egész világot bámulatra ragadja. — Mindenütt kapható, de csak zárt dobozokban. Csak így kell kérni: **Leichner.**

Leichner L. a királyi színházak szallitoja, Berlin, Schützenstr. 31.

Egy jó csésze tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylonból. Valódi csak eredeti csomagban. Raktárok a felragaszokon láthatók.

Főraktár Debreczenben:

Kontsek Gézána

Elhizást

meggátol a Thiele-féle soványító-tea, a mely semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz és a mindennapi munka végzését nem akadályozza. Csomag 175 fillér, 4 csomag bérmentve (utánvét mellett.)

LUDWIG THIELE, Drogist. Man heim.

L. Chylinski György

fényképész-műterem

Piacz-utca 41-ik szám.

„Elsőrangú fényirda“

készít

6 drb. visitkép 4 kor.

6 „ cabinetkép 8 „

6 „ makartkép 12 „

Nagyításokat, plain, aquarell és olajfestményeket a legolcsóbb árakon.

Vasárnap egész nap. a visit képek féltucatját 3 koronáért készítem.

Sikerült fényirdám részére egy kiváló budapesti szakértőt megnyertem. Pontos kioldásért kezeskedem.

Tulajdonos: Stegmüller Árpád.

VITÁRIUS BÉLA

ORVOS-SEBÉSZETI MŰKÖTSZERÉSZ

DEBRECZENBEN.

Bátorkodom a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy Debreczenben, Bádógos-utca 1. sz. (Tisza-palota) alatt, egy a mai kornak megfelelő orvossebészeti műkötszerész-üzletet és műhelyt rendeztem be, a hol is minden e szakmába vágó dolgot, úgy mint: mű-láb, mű-kéz, orthopádiai készülékek, sérvkötők, haskötők, szuszpatoriumokat stb. stb. a leggyorsabban, a legjobb minőségben, a legolcsóbban készítek.

Bátor vagyok még megjegyezni, hogy 5 évig a külföld első specialistáinál dolgoztam, a mi által a legkomplikáltabb munkák elkészítésére is képes vagyok.

Raktárt tartok mindenféle betegápolási cikkekben és gummi-különlegességekben.

Külön tisztító-, mosó- és javító-műhely, a hol keztyük gyorsan a legszébben lesznek tisztítva és mosva, tisztítás párja 10 kr, mosás 6 kr.

Mindenféle gummi-javítást elvállalok, továbbá sapka-bélelést, nadrágtartó elkészítést stb. stb.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, tisztelettel

VITÁRIUS BÉLA, orvossebészeti műkötszerész.